

PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE RURALĂ 2014-2020

(SINTEZA)

aprilie 2015

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice
Alocare FEADR: 2.057,03 mil. Euro

Sub-măsura 4.1 “Investiții în exploatații agricole”

Alocare FEADR: 1.017,97 mil. Euro

Beneficiari

- fermieri, cu excepția persoanelor fizice neautorizate;
- cooperative (cooperativele agricole și societățile cooperative agricole), grupuri de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare, care deservesc interesele membrilor.

Acțiuni eligibile

- înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor zootehnice, inclusiv tehnologii eficiente de reducere a poluării și respectarea standardelor UE și a celor pentru depozitarea/gestionarea adecvată a gunoiului de grajd în zonele unde această cerință este în curs de aplicare;
- înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor vegetale, inclusiv capacități de stocare, condiționare, sortare, ambalare a producției vegetale pentru creșterea valorii adăugate a produselor;
- investiții în scopul îndeplinirii standardelor comunitare în cazul tinerilor fermieri în conformitate cu art 17 (5) al Reg. 1305/2013 în care sprijinul poate fi acordat pe o perioadă maximă de 24 luni de la momentul instalării și investiții de conformare cu noile standarde în cazul modernizării exploatațiilor agricole conform art. 17 (6) în care sprijinul poate fi acordat pe o perioadă maximă de 12 luni de la data la care noul standard a devenit obligatoriu pentru exploatație;
- înființare și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări;
- procesarea¹ produselor agricole la nivel de fermă, precum și investiții în vederea comercializării (precum magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole); investițiile de procesare la nivelul fermei vor fi realizate doar împreună cu investițiile în modernizarea/dezvoltarea fermei (considerate ca fiind proiecte ce vizează un lanț alimentar integrat și adăugarea de plus valoare la nivel de fermă);
- înființarea și/sau modernizarea instalațiilor pentru irigații în cadrul fermei, inclusiv facilități de stocare a apei la nivel de fermă, cu condiția ca acestea să reprezinte o componentă secundară într-un proiect de investiții la nivel de fermă;
- producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile cu excepția biomasei (solară, eoliană, cea produsă cu ajutorul pompelor de căldură, geotermală) în cadrul fermei, ca și componentă secundară în cadrul unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;
- Investiții în instalații pentru producerea de energie electrică și/sau termică, prin utilizarea biomasei (din deșeuri/produse secundare rezultate din propria activitate agricolă), ca și componentă secundară în cadrul unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;
- investiții necorporale: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci în conformitate cu la art 45 (2) (d) din Reg. 1305/2013;

Sume și rate de sprijin aplicabile

¹ Materia primă procesată va fi produs agricol (conform Anexei I la Tratat) și produsul rezultat va fi doar produs Anexa I la Tratat

În cazul fermelor având dimensiunea economică până la 500.000 SO

Rata maximă a sprijinului public nerambursabil va fi de 50% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși:

- proiecte care prevăd achiziții simple – maximum **500.000 euro**, respectiv **100.000 euro** pentru fermele mici;
- proiecte care prevăd construcții-montaj – maximum **1.000.000 euro** pentru sectorul vegetal, respectiv **200.000 euro** pentru fermele mici din sectorul vegetal și maximum **1.500.000 euro** pentru legume în spații protejate (sere) și sectorul zootehnic, respectiv **300.000 euro** pentru fermele mici din sectorul zootehnic;
- proiecte care prevăd crearea de lanțuri alimentare integrate **la nivelul exploatareii agricole** - maximum **2.000.000 euro**, respectiv **400.000 euro** pentru fermele mici;

Intensitatea sprijinului nerambursabil și valoarea se vor putea majora cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 90%, în cazul fermelor mici și medii (cu dimensiunea până la 250.000 SO), respectiv 70% în cazul fermelor având între 250.000 și 500.000 SO, în cazul:

- Investițiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare (așa cum sunt definiți la art. 2 al R (UE) nr. 1305/2013 sau cei care s-au stabilit în cei cinci ani anteriori solicitării sprijinului, în conformitate cu anexa II a R 1305)
- Proiectelor integrate;
- Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;
- Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013;
- Investițiilor în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013;

În cazul fermelor având dimensiunea economică peste 500.000 SO, rata maximă a sprijinului public nerambursabil va fi de 30% și nu va depăși:

- **proiecte care prevăd achiziții simple** – maximum **500.000 euro**;
- pentru **proiecte care prevăd construcții- montaj** – maximum **1.000.000 euro** pentru sectorul vegetal, respectiv
- maximum **1.500.000 euro** pentru legume în spații protejate (sere) și sectorul zootehnic;
- pentru **proiecte care prevăd crearea de lanțuri alimentare integrate la nivel de exploatare agricolă** - maximum **2.000.000 euro**;

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 50% în cazul:

- proiectelor integrate;
- operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;
- investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013.

În cazul cooperativelor și grupurilor de producători – 50% intensitate sprijin fără a depăși maximum **2.000.000 euro** indiferent de tipul investiției.

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 90%, în cazul:

- investițiilor colective realizate de formele asociative ale fermierilor (cooperative și grupuri de producători) și a proiectelor integrate;
- operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;
- investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013;
- investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013;

Principii de selecție

- Principiul dimensiunii exploatației care vizează exploatațiile de dimensiuni medii;
- Principiul potențialului agricol al zonei care vizează zonele cu potențial determinate în baza studiilor de specialitate;
- Principiul sectorului prioritar conform analizei socio-economice precum: sectorul zootehnic (suine, bovine și păsări) și vegetal (cereale, plante oleaginoase și proteice, cartofi și legumicultură în spații protejate, inclusiv producere de material saditor);
- Principiul lanțurilor alimentare integrate, **respectiv combinarea în cadrul aceluiași proiect a investițiilor în producția agricolă primară cu procesarea și/sau comercializarea producției obținute;**
- Principiul asocierii fermierilor, care dețin exploații de dimensiuni mici și/sau medii, în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare;
- Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol al managerului exploatației agricole;
- Principiul raselor/soiurilor autohtone;
- Principiul economiei de apă pentru proiectele care prevăd investiții de modernizare a sistemelor de irigații la nivel de fermă, **prin prioritizarea investițiilor care conduc la economii cât mai mari de apă.**

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice

Sub-măsura 4.2 “Sprijin pentru investiții în procesarea/marketingul produselor agricole”

Alocare FEADR: 469,04 mil. Euro

Beneficiari

- Întreprinderi, cooperative și grupuri de producători definite în baza legislației naționale în vigoare.

Acțiuni eligibile

- înființarea, extinderea și/sau modernizarea și dotarea unităților de procesare, inclusiv investiții privind marketingul produselor (etichetare, ambalare);
- înființarea, extinderea și/sau modernizarea de rețelele locale de colectare, recepție, depozitare, condiționare, sortare și capacități de ambalare;
- investiții pentru îmbunătățirea controlului intern al calității și respectarea standardelor și conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană **pentru prelucrarea și comercializarea produselor agro-alimentare;**
- **Producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile (solară, eoliană, geotermală), a energiei produsă cu ajutorul pompelor de căldură (aer-apă, sol-apă, apă-apă), în cadrul unității procesatoare exclusiv pentru consumul propriu și investiții pentru îmbunătățirea eficienței energetice, ca și operațiuni din cadrul unui proiect mai mare de investiții;**

Sume și rate de sprijin aplicabile

Rata maximă a sprijinului public nerambursabil va fi de 50% din totalul cheltuielilor eligibile pentru IMM-uri și grupuri de producători/cooperative și 40% pentru alte întreprinderi și nu va depăși:

- **1.000.000 Euro/proiect** pentru IMM în cazul proiectelor care nu presupun investiții care conduc la un lanț alimentar integrat;
- **1.500.000 Euro/proiect** pentru alte întreprinderi pentru proiectele care nu presupun investiții care conduc la un lanț alimentar integrat ;
- **2.500.000 Euro/proiect** pentru investițiile care conduc la un lanț alimentar integrat (indiferent de tipul de solicitant), precum și pentru forme asociative (cooperative și grupuri de producători) în cazul proiectelor care nu presupun investiții care conduc la un lanț alimentar integrat.

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu 20 de puncte procentuale pentru operațiuni sprijinite în cadrul PEI.

Principii de selecție

- Principiul creării lanțurilor alimentare integrate, respectiv integrarea sistemelor de colectare, procesare și comercializare;
- Principiul produsului cu înaltă valoare adăugată (ex. produsele ecologice, tradiționale **certificate de MADR**, produse care participă la scheme de calitate recunoscute la nivel european etc);
- Principiul asocierii în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători;
- Principiul potențialului agricol care vizează zonele cu potențial determinate în baza studiului de specialitate.

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice

Sub-măsura 4.3 “Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea infrastructurii agricole și silvice”

Alocare FEADR: 570,02 mil. Euro

Beneficiari

Agricol - unități administrativ teritoriale și/sau asociații ale acestora

Silvic - persoane juridice de drept privat/alte forme de organizare proprietari de pădure și/sau asociațiile acestora;

- unități administrativ teritoriale și/sau asociații ale acestora, proprietari de pădure;
- administratorul fondului forestier proprietate publică a statului.

Irigații - organizații/federații ale utilizatorilor de apă, constituite din proprietari/utilizatori de terenuri agricole.

Acțiuni eligibile

Domeniul agricol - înființarea, extinderea și modernizarea infrastructurii agricole de acces la fermă.

Domeniul silvic - înființarea, extinderea și modernizarea căilor de acces în cadrul fondului forestier.

Domeniul irigații - modernizarea infrastructurii **existente** de irigații.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Rata maximă a sprijinului public nerambursabil va fi de 100% din totalul cheltuielilor eligibile, și nu va depăși:

- **1.000.000 Euro/proiect** pentru sistemele de irigații aferente stațiilor de punere sub presiune și drumurilor agricole de acces;
- **1.500.000 Euro/proiect** pentru amenajarea sistemelor de irigații aferente stațiilor de pompare și repompare, precum și drumurilor forestiere.

Principii de selecție

Infrastructura de acces agricolă

- Principiul scopului multiplu al obiectivului investițional (ex: acces pentru mai mulți agenți economici, acces la rute alternative sau permiterea preluării traficului realizat de mașinile agricole de pe anumite artere rutiere, scop agroturistic etc.);
- Principiul suprafețelor agricole deservite;
- Principiul complementarității cu subprogramul pomicol.

Infrastructura de acces silvică

- Principiul accesibilizării zonelor forestiere prin investiții noi;
- Principiul suprafeței de fond forestier deservită;

Infrastructura de irigații

- Principiul complementarității cu investiții pentru modernizare sisteme de irigații în aval;
- Principiul economiei de apă;
- Principiul alimentării direct de la sursă sau în sistem gravitațional;
- Principiul suprafețelor deservite;

M6. (Art. 19) - Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor

Alocare FEADR: 978,69 mil. Euro

Sub-măsura 6.1 „Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri”

Alocare FEADR: 400,36 mil. Euro

Beneficiari

- **tânărul fermier** în conformitate cu definiția prevăzută la art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013, care se instalează ca unic șef al exploatației agricole;
- **persoană juridical cu mai mulți acționari** - unde un tânăr fermier în sensul art. 2 din R(UE) nr.1305/2013 **se instalează** și exercită un control efectiv pe termen lung în ceea ce privește deciziile referitoare la gestionare, la beneficii și la riscurile financiare legate de exploatație și **deține cel puțin 50%+1 din acțiuni.**

Acțiuni eligibile

Sprijinul se acordă în vederea facilitării stabilirii tânărului fermier în baza Planului de Afaceri (PA).

Toate cheltuielile propuse prin PA, inclusiv capitalul de lucru și activitățile relevante pentru implementarea corectă a PA aprobat pot fi eligibile indiferent de natura lor.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Sprijinul public nerambursabil se acordă pentru o perioadă de maxim trei/cinci* ani și este de:

- **50.000 de euro** pentru exploatațiile între **30.000 S.O. și 50.000 S.O.;**
- **40.000 de euro** pentru exploatațiile între **12.000 S.O. și 29.999 S.O..**

Sprijinul pentru instalarea tinerilor fermieri se va acorda sub formă de primă în două tranșe, astfel:

- **75% din cuantumul sprijinului la încheierea deciziei de finanțare;**
- **25% din cuantumul sprijinului se va acorda cu condiția implementării corecte a planului de afaceri, fără a depăși trei/cinci* ani de la încheierea deciziei de finanțare**

În cazul neimplementării corecte a planului de afaceri, sumele plătite, vor fi recuperate proporțional cu obiectivele nerealizate.

***Perioada de cinci ani se aplică doar pentru sectorul pomicol.**

Principii de selecție

- Principiul comasării exploatațiilor având în vedere numărul exploatațiilor preluate integral;
- Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol;
- Principiul sectorului prioritar care vizează sectorul zootehnic (bovine, apicultură, ovine și caprine) și vegetal (legumicultura, inclusiv producere de material săditor, pomicultura și producere de sămânță).
- Principiul potențialului agricol care vizează zonele cu potențial determinate în baza studiilor de specialitate;
- Principiul raselor/soiurilor autohtone.

M6. (Art. 19) - Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor

Sub-măsura 6.2 „Sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale”

Alocare FEADR: 100,00 mil. Euro

Beneficiari

- fermieri sau membrii unei gospodării agricole care își diversifică activitatea prin înființarea unei activități non- agricole pentru prima dată;
- **Micro-întreprinderi și întreprinderi mici existente din spațiul rural, care își propun activități non-agricole, pe care pe care nu le-au mai efectuat până la data aplicării pentru sprijin;**
- **micro-întreprinderi și întreprinderi mici noi din spațiul rural, care sunt înființate în anul depunerii aplicației de finanțare sau cu o vechime de maxim 3 ani fiscali, care nu au desfășurat activități până în momentul depunerii acesteia (start-ups).**

Acțiuni eligibile

Sprijinul se acordă pentru activitățile prevăzute pentru îndeplinirea obiectivelor din cadrul Planului de Afaceri.

Toate cheltuielile propuse prin Planul de Afaceri, inclusiv capital de lucru și capitalizarea întreprinderii și activitățile relevante pentru implementarea corectă a Planului de Afaceri aprobat pot fi eligibile indiferent de natura acestora.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Sprijinul public nerambursabil va respecta prevederile R (CE) nr.1407/2013 cu privire la sprijinul de minimis și nu va depăși **200.000 de euro/beneficiar** pe 3 ani fiscali.

Cuantumul sprijinului este de **50.000 de euro/proiect**, cu posibilitatea majorării sprijinului până la valoarea de **70.000 de euro/proiect** în cazul activităților de producție, servicii medicale, sanitar-veterinare și de agroturism.

Proiectele selectate care primesc cuantumul sprijinului nerambursabil de **50.000 de euro/proiect** vor reprezenta cea mai mare pondere a proiectelor. Autoritatea de Management va monitoriza respectarea acestui principiu după încheierea fiecărei secțiuni anuale de contractare. În cazul în care după doi ani acest principiu nu este respectat, lista activităților sau intensitatea sprijinului vor fi reanalizate.

Sprijinul pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale se va acorda, sub formă de primă, în două tranșe astfel:

- 70% din cuantumul sprijinului la încheierea deciziei de finanțare;

- 30% în cuantumul sprijinului se va acorda cu condiția implementării corecte* a planului de afaceri, fără a depăși cinci ani de la încheierea deciziei de finanțare.

În cazul neimplementării corecte a planului de afaceri, sumele plătite, vor fi recuperate proporțional cu obiectivele nerealizate.

Principii de selecție

- Principiul diversificării activității agricole a fermierilor/membrilor gospodăriei agricole către activități non agricole;
- Principiul prioritizării sectoarelor cu potențial de creștere (Textile și pielărie, Industрии creative și culturale, Activități de servicii în tehnologia informației, agroturism, servicii pentru populația din spațiul rural etc)
- Principiul stimulării activităților turistice în sensul prioritizării activităților agroturistice desfășurate în zonele cu potențial turistic ridicat/destinații ecoturistice/arii naturale protejate, care au fost stabilite în conformitate cu Ordonanța de Urgență nr. 142/2008 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național;
- Principiul stimulării unui nivel ridicat de calitate al planului de afaceri, care va fi stabilit în funcție de producția comercializată sau activitățile prestate, în procent de peste 30% din valoarea primei tranșe de plată.

M6. (Art. 19) - Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor Sub-măsura 6.3 „Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici”

Alocare FEADR: 216,00 mil. Euro

Beneficiari

Fermieri care au drept de proprietate și/sau drept de folosință pentru o exploatație agricolă care intră în categoria de fermă mică, conform definiției relevante.

Acțiuni eligibile

Sprijinul se acordă pentru ferma mică, cu scopul de a facilita dezvoltarea fermelor mici pe baza planului de afaceri (PA).

Toate cheltuielile propuse prin PA, inclusiv capitalul de lucru și activitățile relevante pentru implementarea în bune condiții a PA aprobat sunt eligibile.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Sprijinul public nerambursabil se acordă pentru o perioadă de maximum trei/cinci* ani.

Sprijinul public nerambursabil este de **15.000 de euro** pentru o exploatație agricolă.

Sprijinul pentru dezvoltarea fermelor mici se va acorda sub formă de primă în două tranșe, astfel:

- 75% din cuantumul sprijinului la încheierea deciziei de finanțare;
- 25% din cuantumul sprijinului se va acorda cu condiția implementării corecte a planului de afaceri, fără a depăși trei/cinci* ani de la încheierea deciziei de finanțare.

În cazul neimplementării corecte a planului de afaceri, sumele plătite, vor fi recuperate proporțional cu obiectivele nerealizate.

**Perioada de cinci ani se aplică doar pentru sectorul pomicol.*

Principii de selecție

- Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol (în funcție de nivelul educației și/sau calificării în domeniul agricol);

- Principiul sectorului prioritar care vizează sectorul zootehnic (bovine, apicultură, ovine și caprine) și sectorul vegetal: legumicultura, inclusiv producerea de material săditor), respectiv sectorul pomicol și producerea de sămânță;
- Principiul potențialului agricol care vizează zonele cu potențial determinate în baza studiilor de specialitate;
- Principiul fermelor de familie;
- Principiul raselor/soiurilor autohtone.

M6. (Art. 19) - Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor

Sub-măsura 6.4 „Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole”

Alocare FEADR: 150,00 mil. Euro

Beneficiari

- micro-întreprinderilor și întreprinderilor mici existente și **nou-înființate, din spațiul rural;**
- **fermieri sau membri unor gospodării agricole** care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole în cadrul întreprinderii deja existente încadrabile în microîntreprinderi și întreprinderi mici.

Acțiuni eligibile

- construcția, extinderea și/sau modernizarea și dotarea clădirilor;
- achiziționarea și costurile de instalare, inclusiv în leasing de utilaje, instalații și echipamente noi,
- investiții intangibile: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Sprijinul public nerambursabil va respecta prevederile *Regulamentului 1407/2013 cu privire la sprijinul de minimis* și nu va depăși 200.000 Euro/beneficiar pe 3 ani fiscali.

Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de minim 70%.

Intensitatea sprijinului public nerambursabil se poate majora până la 90%, în următoarele cazuri:

- pentru solicitanții care desfășoară activități de producție, servicii medicale, sanitar-veterinare și agroturism;
- pentru fermierii care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unor activități non-agricole. Proiectele selectate care primesc intensitatea sprijinului nerambursabil de 70% vor reprezenta cea mai mare pondere a proiectelor. Autoritatea de Management va monitoriza respectarea acestui principiu după încheierea fiecărei secțiuni anuale de contractare. În cazul în care după doi ani acest principiu nu este respectat, lista activităților sau intensitatea sprijinului vor fi reanalizate.

Principii de selecție

- Principiul diversificării activității agricole a fermelor existente către activități non-agricole;
- Principiul prioritizării sectoarelor cu potențial de creștere (Textile și pielărie, industrii creative și culturale, activități de servicii în tehnologia informației, agroturism etc)
- Principiul stimulării activităților turistice în sensul prioritizării activităților agroturistice desfășurate în zonele cu potențial turistic ridicat/destinații ecoturistice/arii naturale protejate, care au fost stabilite în conformitate cu Ordonanța de Urgență nr. 142/2008 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național;
- Principiul derulării activităților anterioare ca activitate generală de management a firmei, pentru o mai bună gestionare a activității economice;

M6. (Art. 19) - Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor

Sub-măsura 6.5 „Schema pentru micii fermieri”

Alocare FEADR: 112,33 mil. Euro

Beneficiari

Fermierii ale căror exploatații îndeplinesc condițiile definiției fermei mici în cadrul schemei simplificate din Pilonul 1 și au aplicat cel puțin un an această schemă, **conform Titlului V din R (UE) nr. 1307/2013.**

Acțiuni eligibile

Vor fi reprezentate de plățile anuale pentru fermierii eligibili în cadrul schemei pentru micii fermieri care își transferă definitiv exploatația lor către o altă fermă, conform Regulamentului 1307/2013.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Valoarea sprijinului este echivalentul a 120% din suma anuală calculată a sprijinului pe care beneficiarul este eligibil să o primească în cadrul în cadrul schemei simplificate din Pilonul 1 conform Titlului V din R (UE) nr. 1307/2013.

Principii de selecție

- Principiul dimensiunii fermei transferate, **prin prioritizarea celor mai mari exploatații;**
- Principiul comasării exploatațiilor;
- Principiul potențialului agricol;
- Principiul dreptului real de proprietate.

M9. (Art. 27) - Sprijin pentru înființarea grupurilor de producători

Alocare FEADR: 18,00 mil. Euro

Sub-măsura 9. Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol

Alocare FEADR: 13,26 mil. Euro

Beneficiari

Grupurile de producători din sectorul agricol (exceptând grupurile sprijinite prin sub-programul pomicol) care se încadrează în definiția IMM-urilor și care au fost recunoscute oficial de către autoritatea competentă înainte de solicitarea sprijinului, dar după 1 ianuarie 2014.

Acțiuni eligibile

Cheltuielile eligibile sunt cele rezultate din înființarea și funcționarea grupurilor de producători din sectorul agricol, prevăzute în planul de afaceri necesare pentru atingerea obiectivelor propuse.

Nu vor fi eligibile în cadrul acestei măsuri cheltuielile pentru fuzionarea grupurilor de producători existente.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Sprijinul public nerambursabil acordat este 100% din cuantumul sprijinului și nu poate să depășească anual 10% din valoarea producției comercializate în primii 5 ani și suma maximă de 100.000 euro/an.

Ultima rată se va plăti numai după ce s-a verificat dacă planul de afaceri a fost implementat corect.

În cazul nerespectării planului de afaceri, sprijinul se recuperează proporțional cu obiectivele nerealizate.

Principii de selecție

- Principiul cooperării (grupurile de producători care fac parte dintr-un Grup Operațional **în cadrul PEI**);
- Principiul reprezentativității grupurilor (numărul de membri);
- Principiul calității produselor (grupurile care produc, depozitează și comercializează produse ecologice, HNV, tradiționale sau produse care participă la scheme de calitate).
- Principiul sectorului prioritar (lapte de bovine, suine, legumicultura, plante tehnice, plante medicinale și aromatice).
- **Principiul asocierii exploatațiilor de mici dimensiuni**

M7. (Art. 20) - Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale

Alocare FEADR: 1.100,60mil. Euro

Sub-măsura 7.2 “Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică”

Alocare FEADR: 935,51mil. Euro

Beneficiari

Comunele și asociațiile acestora.

ONG-uri-pentru investiții în infrastructura educațională (grădinițe) și socială (**creșe** și infrastructură de tip after-school).

Acțiuni eligibile

Pentru proiectele privind infrastructura rutieră de interes local și infrastructura de apă/apă uzată :

- construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă în localități rurale care fac parte din aglomerări între 2.000 - 10.000 locuitori echivalenți (l.e.);
- construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă uzată în localități rurale care fac parte din aglomerări între 2.000 - 10.000 l.e.;
- construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei de drumuri de interes local.

Pentru proiectele de infrastructură educațională/socială :

- înființarea și modernizarea (inclusiv dotarea) grădinițelor inclusiv demolarea, în cazul în care expertiza tehnică o recomandă;
- extinderea și modernizarea (inclusiv dotarea) instituțiilor de învățământ secundar superior, filiera tehnologică cu profil resurse naturale și protecția mediului și a școlilor profesionale în domeniul agricol;
- înființarea și modernizarea (inclusiv dotarea) **creșelor**, precum și a infrastructurii de tip after-school, inclusiv demolarea, în cazul în care expertiza tehnică o recomandă.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Sprijinul public nerambursabil - 100% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele aplicate de autoritățile publice locale și ONG-uri care sunt negeneratoare de profit și nu va depăși:

- **1.000.000 Euro/ comună**, pentru investiții care vizează un singur tip de sprijin (infrastructura de drumuri, apă sau apă uzată);
- **2.500.000 Euro/ comună**, pentru investiții care vizează înființarea infrastructurii apă și apă uzată și **1.500.000 euro** pentru extinderea acestei infrastructuri;
- **500.000 Euro**, pentru proiectele de infrastructură educațională/socială;
- **4.000.000 euro**, pentru proiectele colective care vizează mai multe comune (ADI din care fac parte comune) fără a depăși valoarea maximă /comună/tip de sprijin.

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi de max. **80%** din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele generatoare de profit aplicate de ONG-uri care vizează infrastructura educațională (grădinițe) și socială (**creșe și infrastructura de tip afterschool**) și nu va depăși 100.000 euro.

Alocarea financiară a submăsurii 7.2. Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică este de 85% din alocarea totală a măsurii, cu alocări distincte și sesiuni specifice pe tipuri de infrastructură.

Sprijinul pentru **proiectele generatoare de profit** se va acorda conform R(UE) nr. 1407/2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, iar valoarea totală a ajutoarelor de minimis primite pe perioada a 3 ani fiscali de către un beneficiar nu va depăși plafonul maxim al ajutorului public de **200.000 Euro/beneficiar**.

Principii de selecție

Principii generale

- Principiul prioritizării tipului de investiții în sensul prioritizării investițiilor în infrastructura de apă/apă uzată;
- Principiul gradului de acoperire a populației deservite.

Principii specifice pentru investițiile în drumuri

- Principiul conectivității în vederea asigurării legăturii cu principalele căi rutiere și alte căi de transport;
- Principiul rolului multiplu în sensul accesibilizării agenților economici, a zonelor turistice, a investițiilor sociale, accesibilizarea altor investiții finanțate din fonduri europene.

Principii specifice pentru investițiile în infrastructura de apă/apă uzată

- Principiul prioritizării investițiilor care vin în completarea celor finanțate prin POS Mediu și/ sau POIM.

Principii specifice pentru investițiile în infrastructura aferentă serviciilor educaționale și sociale

- Principiul prioritizării tipului de investiție **în funcție de gradul de dezvoltare socio-economică a zonei determinată în baza studiilor de specialitate.**

M7. (Art. 20) - Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale

Sub-măsura 7.6 “Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural”

Alocarea FEADR 165,09 mil Euro

Beneficiari

- comunele
- ONG-uri
- unități de cult
- persoane fizice autorizate și societăți comerciale care dețin în administrare obiective de patrimoniu cultural de clasă B, de utilitate publică.

Acțiuni eligibile

- restaurarea, conservarea, și dotarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural imobil de interes local de clasă B;
- construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces ale așezămintelor monahale de clasă B;
- restaurarea, conservarea și /sau dotarea așezămintelor monahale de clasă B;
- modernizarea, renovarea și/sau dotarea căminelor culturale.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi 100% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele de utilitate publică, negeneratoare de profit și nu va depăși **500.000 euro**.

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi 80% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele generatoare de profit și nu va depăși **200.000 euro**.

Sprijinul pentru **proiectele generatoare de profit** se va acorda conform R(UE) nr. 1407/2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, iar valoarea totală a ajutoarelor de minimis primite pe perioada a 3 ani fiscali de către un beneficiar nu va depăși plafonul maxim al ajutorului public de **200.000 Euro/beneficiar**.

Alocarea financiară a submăsurii 7.6. Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural este de 15% din alocarea totală a măsurii.

Principii de selecție

Pentru investițiile de restaurare și conservare a patrimoniului cultural de interes local

- Principiul potențialului turistic, în sensul prioritizării proiectelor în localitățile rurale cu potențial de dezvoltare turistic;
- Principiul valorii culturale în funcție de numărul de activități socio-culturale desfășurate.

Pentru investițiile de păstrare a tradițiilor și moștenirii culturale și spirituale

- Principiul gradului de deservire a populației, inclusiv potențialul turistic al localității rurale;
- Principiul valorii culturale în funcție de numărul de activități socio-culturale desfășurate.

M2. (Art. 15) - Servicii de consiliere

Alocarea FEADR **60,39 mil Euro**

Beneficiari direcți

- Furnizorii de servicii de consiliere, entități publice și/sau private înființate conform legislației în vigoare **selecți în baza unei proceduri de achiziție publică**.

Serviciile de consiliere sunt oferite gratuit pentru fermieri.

Acțiuni eligibile

Cheltuielile eligibile în cadrul acestei submăsuri sunt:

- a) Cheltuieli cu onorariile prestatorului (inclusiv **salarii**, cazare, masă și transport);
- b) Cheltuieli privind **închirierea spațiilor și/sau costurile utilităților aferente spațiilor unde este prestat serviciul de consiliere**;
- c) Alte cheltuieli justificate care sunt legate de serviciile de consiliere furnizate.

Cheltuielile menționate sunt achitate beneficiarilor direcți.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Sprijinul public acordat în cadrul acestei măsuri este de 100% din totalul cheltuielilor eligibile.

Sprijinul acordat în cadrul măsurii nu poate depăși suma maximă eligibilă prevăzută de anexa II din Regulamentul (UE) 1305/2013 în cuantum de **1.500 euro/beneficiar**.

Principii de selecție

Criteriile de selecție vor fi definite, în scopul de a selecta beneficiarii (furnizori de servicii de consiliere), care ar putea pune în aplicare mai bine măsura.

- Principiul tematicii și al grupului țintă care presupune adaptarea și detalierea tematicii generale stabilite la nevoile grupului țintă dintr-un anumit teritoriu în funcție de aria de cuprindere zonală a procedurii de achiziție publică (națională, regională, județeană);
- Principiul eficienței utilizării fondurilor;
- Principiul implementării eficiente și accelerate a contractului de servicii de consiliere.

M1. (Art. 14) – Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare

Alocarea FEADR 60,39 mil Euro

Sub-măsura 1.1 - Sprijin pentru formarea profesională și dobândirea de competențe

Beneficiari

Beneficiarii direcți:

- Entități publice sau private care activează în domeniul formării profesionale a adulților și care îndeplinesc criteriile de eligibilitate și de selecție.

Participarea în cadrul acțiunilor de formare profesională și dobândire de cunoștințe este gratuită.

Acțiuni eligibile

Cheltuielile eligibile în cadrul acestei sub-măsuri sunt:

- Cheltuieli cu onorariile prestatorului (inclusiv **salarii**, cazare, masă și transport);
- Cheltuieli pentru derularea acțiunilor, după cum urmează:
 - cazare, masă și transport participanți, după caz;
 - materiale didactice și consumabile;
 - închirierea de echipamente necesare;
 - închirierea de spații pentru susținerea acțiunilor de formare.
- Alte cheltuieli strict legate de implementarea acțiunilor de formare profesională (**exemplu: cheltuieli pentru închiriere, costurile utilităților aferente spațiului în care se desfășoară managementul de proiect**).

Sume și rate de sprijin aplicabile

Ajutorul public acordat în cadrul acestei măsuri este de 100% din totalul cheltuielilor eligibile.

Alocarea financiară a submăsurii 1.1 „Sprijin pentru formarea profesională și dobândirea de competențe” este de 70% din alocarea totală a măsurii.

Principii de selecție

Principiile de selecție sunt definite, în scopul de a selecta beneficiarii (furnizori de servicii), care ar putea pune în aplicare mai bine măsura după cum urmează:

- Principiul nivelului calitativ și tehnic cu privire la curricula cursului, experiența și/sau calificarea trainerilor;
- **Principiul implementării eficiente și accelerate a proiectului/contractului de formare profesională;**
- Principiul parteneriatului cu asociații reprezentative la nivel național și instituții de învățământ și/sau instituții de cercetare dezvoltare, **în cadrul lansării propunerilor de proiecte;**
- Principiul tematicii și al grupului țintă care presupune adaptarea și detalierea tematicii generale stabilite la nevoile grupului țintă dintr-un anumit teritoriu în funcție de aria de cuprindere zonală a proiectului/procedurii de achiziție publică (națională, regională, județeană);
- **Principiul eficienței utilizării fondurilor.**

Sub-măsura 1.2 Sprijin pentru activități demonstrative și de informare

Beneficiari

Beneficiarii directi:

- Entități publice și/sau private care au în obiectul de activitate activități de informare/demonstrative și/sau diseminare.

Participarea în cadrul acțiunilor de informare și activităților demonstrative este gratuită.

Acțiuni eligibile

- a) Cheltuieli cu onorariile prestatorului (inclusiv salariile, cazare, masă și transport);
- b) Cheltuieli pentru derularea acțiunilor, după cum urmează:
 - cazare, masă și transport participanți, după caz;
 - materiale didactice și consumabile;
 - materiale de informare și promovare;
 - închirierea de echipamente necesare;
 - închirierea de spații pentru susținerea acțiunilor de informare și activităților demonstrative.
- c) Alte cheltuieli strict legate de implementarea acțiunilor de informare și activităților demonstrative.

Toate aceste cheltuieli trebuie să fie rezonabile, justificate și să corespundă principiilor unei bune gestionări financiare, în special din punct de vedere al raportului preț-calitate.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei măsuri este de 100% din totalul cheltuielilor eligibile.

Alocarea financiară a submăsurii 1.2 „Sprijin pentru activități demonstrative și de informare” este de 30% din alocarea totală a sub-măsurii.

Principii de selecție

Criteriile de selecție sunt definite, în scopul de a selecta beneficiarii (furnizori de servicii), care ar putea pune în aplicare mai bine măsura, după cum urmează:

- Principiul nivelului calitativ și tehnic cu privire la curricula cursului, experiența și/sau calificarea trainerilor;
- Principiul parteneriatului cu asociații reprezentative la nivel național și instituții de învățământ și/sau organisme de cercetare dezvoltare;
- Principiul tematicii și a grupului țintă de selecție care presupune adaptarea tematicii generale stabilite la nevoile grupului țintă dintr-un anumit teritoriu în funcție de aria de cuprindere zonală a proiectului/procedurii de achiziție publică (națională, regională, județeană);
- Principiul implementării eficiente și accelerate a proiectului/contractului;
- Principiul eficienței utilizării fondurilor.

M8. (Art. 21) - Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite și perdele forestiere

Sub-măsura 8.1 “Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite”

Alocarea FEADR 105,70 mil Euro

Beneficiari

- deținătorii publici și privați de teren agricol și neagricol și formele asociative ale acestora.

În cazul terenurilor aflate în proprietatea statului, sprijinul se poate acorda doar dacă autoritatea care gestionează respectivele terenuri este un organism privat sau o unitate administrativ teritorială (UAT) de nivel LAU 2.

Tipul sprijinului

Costuri standard, care se referă la:

- prima de înființare a plantațiilor forestiere (denumită în cadrul măsurii Prima 1), care acoperă și costurile de realizare a proiectului tehnic de împădurire;
- prima anuală acordată pe unitatea de suprafață (denumită în cadrul măsurii Prima 2), pentru o perioadă de 12 ani, pentru acoperirea costurilor de întreținere și îngrijire a plantației forestiere și pentru compensarea pierderilor de venit agricol ca urmare a împăduririi.

Acțiuni eligibile

Costuri eligibile pentru calcularea **Primei 1**:

- Costuri necesare întocmirii proiectului tehnic de împădurire (variabile în funcție de suprafața împădurită, care acoperă cheltuieli efectuate înaintea încheierii contractului). Formula de calcul (*formula 1*) a valorii cheltuielilor pentru proiectul tehnic se prezintă mai jos la titlul "*sume și rate de sprijin*",
- Costuri legate de lucrările pentru înființarea plantației (costuri standard pentru cele trei tipuri de forme de relief – câmpie, deal, munte și cele două categorii de teren – agricol, neagricol).

Costuri eligibile pentru calcularea **Primei 2**:

- Costuri legate de lucrările de întreținere a plantației pentru o perioadă de maximum 6 ani (perioada în care se efectuează lucrările de întreținere a plantației este stabilită în cadrul proiectului tehnic de împădurire), asimilată termenului de închidere a stării de masiv (costuri standard pentru fiecare an de întreținere a plantației și cele trei tipuri de forme de relief – câmpie, deal, munte);
- Costuri necesare realizării celor două lucrări de îngrijire a arboretelor efectuate după închiderea stării de masiv (costuri standard pentru cele două lucrări de îngrijire a arboretelor pe cele trei tipuri de forme de relief – câmpie, deal, munte);
- Compensații pentru acoperirea pierderilor de venit agricol ca urmare a împăduririi terenurilor agricole, acordate pentru o perioadă de 12 ani.
- Costuri pentru refacerea plantației acordate în caz de forță majoră **recunoscută, apărut până la momentul realizării primei lucrări de întreținere a plantației (calculat ca procent din costul cu lucrările de înființare a plantației).**

Sume și rate de sprijin aplicabile

În cazul apariției unui eveniment produs de factori biotici sau abiotici până la momentul realizării primei lucrări de întreținere a plantației, constatat conform prevederilor legale de către autoritățile publice desemnate, dacă pierderile de puieți depășesc pragul de 20%, costurile cu refacerea plantației pot fi acoperite până la maximum 75% din costul standard legat de lucrările pentru înființarea plantației, în funcție de lucrările de replantare necesare. În acest caz, costurile de întreținere a plantației din primul an vor fi plătite proporțional cu suprafața plantației neafectată de evenimentul produs de factori biotici sau abiotici.

Valoarea maximă a sprijinului public pentru un proiect, care înglobează toate costurile aferente Primelor 1 și 2 care vor fi plătite pe toată durata de aplicare a contractului de finanțare, este de 7.000.000 euro.

Costul întocmirii proiectului tehnic de împăduriri este calculat în baza formulei 1.

Cost proiectare = $VB + n \cdot VM \cdot 2\%$, (denumită în cadrul măsurii formula 1)

unde

VB - costul minim necesar pentru elaborarea unui proiect de împădurire pe suprafața minimă admisă – 590 (euro)

n (ha) – numărul total de hectare propus pentru împădurire în cadrul proiectului

VM (euro) – costul mediu național de împădurire unui hectar de teren agricol și neagricol (înființarea și întreținerea plantațiilor) – 8.889 euro.

Principii de selecție

- Principiul amplasării terenului (se va acorda prioritate terenurilor propuse pentru împădurire situate în zonele deficitare în păduri, precizate în capitolul ”Alte informații suplimentare specifice măsurii”)
- Principiul mărimii plantației (se va acorda prioritate terenurilor propuse pentru împădurire cu suprafață mai mare);
- Principiul funcției de protecție (se va acorda prioritate realizării de perdele forestiere de protecție);
- Principiul funcției de reabilitare a terenurilor (se va acorda prioritate împădurii terenurilor situate în UAT afectate de fenomene de aridizare, eroziune sau salinizare, în funcție de valorile indicelui de ariditate, gradului de eroziune sau gradului de salinizare);
- Principiul diversității speciilor (se va acorda prioritate lucrărilor de împădurire care propun cel puțin 2 specii de bază în compoziție).

M10. (Art. 28) - Agromediu și climă

Sub-măsura 10.1 “Plăți de agromediu și climă”

Alocarea FEADR **909,96 mil Euro**

Beneficiarii fermierii (utilizatorii de terenuri agricole).

Acțiuni eligibile

Costurile eligibile în cadrul acestei măsuri sunt constituite din costuri standard, calculate pentru fiecare pachet/variantă pe baza evaluării costurilor suplimentare și a pierderilor de venituri, care depășesc nivelul obligatoriu neremunerat al cerințelor de bază, înregistrate de fermieri în urma asumării angajamentelor voluntare de agro-mediu și climă.

Costurile standard nu includ costuri tranzacționale și investiționale.

Sume și rate de sprijin aplicabile pentru următoarele **tipuri de sprijin**:

Sprijinul are o intensitate de 100%, fiind constituit din costuri publice. Plățile compensatorii, calculate sub formă de costuri standard pentru fiecare pachet/variantă sunt următoarele:

1. **pachetul 1** – pajiști cu înaltă valoare naturală (HNV) – **93 €/ha/an**
2. **pachetul 2** – practici agricole tradiționale
 - *varianta 2.1 – lucrări manuale pe pajiști permanente utilizate ca fânețe* – **100 €/ha/an**
 - *varianta 2.2 – lucrări cu utilaje ușoare pe pajiști permanente utilizate ca fânețe* – **21 €/ha/an**
3. **pachetul 3** – pajiști importante pentru păsări
 - *varianta 3.1 – Crex crex* – **261 €/ha/an**

- varianta 3.1.2 – lucrări cu utilaje ușoare pe pajiști importante pentru *Crex crex* – 182 €/ha/an
- varianta 3.2 – *Lanius minor* și *falco vespertinus*
- varianta 3.2.1 – lucrări manuale pe pajiști importante pentru *Lanius minor* și *Falco vespertinus* – 159 €/ha/an
- varianta 3.2.2 – lucrări cu utilaje ușoare pe pajiști importante pentru *Lanius minor* și *Falco vespertinus* – 80 €/ha/an
- 4. **pachetul 4** – culturi verzi – **128 €/ha/an**
- 5. **pachetul 5** – adaptarea la efectele schimbărilor climatice – **125 €/ha/an**
- 6. **pachetul 6** – pajiști importante pentru fluturi (*Maculinea* sp.)
 - varianta 6.1 – lucrări manuale pe pajiști importante pentru fluturi (*Maculinea* sp.) – **361 €/ha/an**
 - varianta 6.2 – lucrări cu utilaje ușoare pe pajiști importante pentru fluturi (*Maculinea* sp.) – **282 €/ha/an**
- 7. **pachetul 7** – terenuri arabile importante ca zone de hrănire pentru gâsca cu gât roșu (*Branta ruficollis*) – **250€/ha/an**.
- 8. **pachetul 8** – creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon
 - *Ovine* – **87 €/UVM**,
 - *Caprine* – **40 €/UVM**,
 - *Bovine (taurine și bubaline)* – **200 €/UVM**,
 - *Ecvidee* – **200 €/UVM**,
 - *Porcine* – **176 €/UVM**.

Rasele de animale locale eligibile, pe specii, sunt:

- **Ovine:**
 - Țigaie cu cap negru de Teleorman
 - Rațca (Valahă cu coarne în tirbușon)
 - Karakul de Botoșani
 - Merinos de Suseni
 - Merinos Transilvănean
 - Merinos de Cluj
 - Merinos de Palas
 - Tigaie – varietatea ruginie
- **Caprine:**
 - Carpatina
 - Alba de Banat
- **Taurine:**
 - Sura de Stepă
- **Bubaline:**
 - Bivolul românesc
- **Ecvidee:**
 - Furioso North Star
 - Huțul
 - Gidran
 - Semigreul românesc
 - Shagya Arabă
 - Nonius
 - Lipițan
- **Porcine:**
 - Bazna
 - Mangalița

M11. (art. 29) - Agricultură ecologică

Alocarea FEADR 200,69 mil Euro

Sub-măsura 11.1 “Sprijin pentru conversia la metodele de agricultură ecologică”

Beneficiari

Fermierii activi (utilizatori ai terenurilor agricole) înregistrați în sistemul de agricultură ecologică.

Tipul sprijinului

Plăți compensatorii cu intensitate de 100%.

Sprijinul prevăzut în cadrul acestei submăsuri se acordă pentru operațiunile realizate în vederea conversiei la agricultura ecologică.

- pentru operațiunile realizate în vederea conversiei la agricultura ecologică.

Submăsura conține 6 pachete:

- Pachetul 1 – Culturi agricole pe terenuri arabile (inclusiv plante de nutreț) **aflate în conversia la agricultura ecologică;**
- Pachetul 2 – Legume **aflate în conversia la agricultura ecologică;**
- Pachetul 3 – Livezi **aflate în conversia la agricultura ecologică ;**
- Pachetul 4 – Vii **aflate în conversia la agricultura ecologică;**
- Pachetul 5 – Plante medicinale și aromatice **aflate în conversia la agricultura ecologică.**
- **Pachetul 6 – pajiști permanente aflate în conversia la agricultura ecologică**

Sprijinul se acordă anual ca sumă fixă, pe unitatea de suprafață (hectar) ca plată compensatorie pentru pierderile de venit și costurile suplimentare suportate de beneficiarii care încheie angajamente voluntare pentru o perioadă de **maximum 2 ani (pentru culturi anuale) și maximum 3 ani (pentru culturi perene).**

Acțiuni eligibile

Costuri standard, calculate pe baza evaluării costurilor suplimentare și a pierderilor de venit rezultate din aplicarea practicilor specifice agriculturii ecologice, care depășesc nivelul obligatoriu neremunerat al cerințelor de bază.

Costurile standard calculate pentru această submăsură nu includ costuri tranzacționale și costuri investiționale.

Sume și rate de sprijin aplicabile (sprijinul are o intensitate de 100%)

Fiind vorba de o plată compensatorie, sprijinul acordat în cadrul acestei submăsuri are o intensitate de 100%. Plățile compensatorii sunt calculate sub formă de costuri standard pentru fiecare din cele 5 pachete propuse:

- Pachetul 1 - culturi agricole pe terenuri arabile (inclusiv plante de nutreț) - **293 euro/ha/an,**
- Pachetul 2 - legume - **500 euro/ha/an,**
- Pachetul 3 - livezi - **620 euro/ha/an,**
- Pachetul 4 - vii - **530 euro/ha/an,**
- Pachetul 5 - plante medicinale și aromatice – **365 euro/ha/an.**
- **Pachetul 6 – pajiști permanente aflate în conversia la agricultura ecologică– 124 euro/ha/an.**

Sub-măsura 11.2 “Sprijin pentru menținerea practicilor de agricultură ecologică”

Beneficiari

Fermierii activi (utilizatori ai terenurilor agricole) înregistrați în sistemul de agricultură ecologică.

Tipul sprijinului

- poate fi furnizat pentru operațiunile efectuate în vederea menținerii practicilor de agricultură ecologică.

Submăsura conține **6** pachete:

- Pachetul 1 - culturi agricole pe terenuri arabile (inclusiv plante de nutreț) certificate la agricultura ecologică,
- Pachetul 2 - legume certificate la agricultura ecologică,
- Pachetul 3 – livezi certificate la agricultura ecologică,
- Pachetul 4 – vii certificate la agricultura ecologică,
- Pachetul 5 - plante medicinale și aromatice certificate în agricultura ecologică,
- **Pachetul 6 – pajiști permanente certificate la agricultura ecologică**

Sprijinul se acordă anual ca sumă fixă, pe unitatea de suprafață (hectar) și reprezintă o plată compensatorie pentru pierderile de venit și costurile suplimentare suportate de beneficiarii care încheie angajamente voluntare pe o **perioadă de 5 ani**.

Acțiuni eligibile

Costuri standard, calculate pe baza evaluării costurilor suplimentare și a pierderilor de venit rezultate din aplicarea practicilor specifice agriculturii ecologice, care depășesc nivelul obligatoriu neremunerat al cerințelor de bază.

Costurile standard calculate pentru această submăsură nu includ costuri tranzacționale și costuri investiționale.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Fiind vorba de o plată compensatorie, sprijinul acordat în cadrul acestei submăsuri are o intensitate de 100%. Plățile compensatorii sunt calculate sub formă de costuri standard pentru fiecare din cele 5 pachete propuse:

- Pachetul 1 - culturi agricole pe terenuri arabile (inclusiv plante de nutreț) **certificate la agricultura ecologică - 218 euro/ha/an**,
- Pachetul 2 - legume **certificate la agricultura ecologică - 431 euro/ha/an**,
- Pachetul 3 - livezi **certificate la agricultura ecologică - 442 euro/ha/an**,
- Pachetul 4 - vii **certificate la agricultura ecologică - 479 euro/ha/an**,
- Pachetul 5 - plante medicinale și aromatice **certificate la agricultura ecologică – 350 euro/ha/an**.
- **Pachetul 6 – pajiști permanente certificate la agricultura ecologică - 111 euro/ha/an.**

M 13 (Art. 31-32) Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice

Alocarea FEADR 1.150,80 mil Euro

Beneficiarii sprijinului sunt fermierii activi.

Acțiuni eligibile

Vor fi reprezentate de primele compensatorii acordate beneficiarilor, care vor acoperi pierderile de venit sau costurile suplimentare pe care fermierii le suportă, datorită constrângerilor naturale care se manifestă în zonele în care aceștia își desfășoară activitatea.

Valoare plăți propuse

- Zona montană - Valoare sprijin - 86 €/ha/an
- Zone care se confruntă cu constrângeri naturale semnificative – 54 €/ha/an
- Zone care se confruntă cu constrângeri specifice (Delta Dunării) – 70 €/ha/an

Valoarea sprijinului va fi degresivă:

- 1-50 ha - 100% din prima acordată pe hectar,
- 50,01-100 ha - 75% din prima acordată pe hectar,
- 100,01-300 ha - 50% din prima acordată pe hectar,
- peste 300 - 35% din prima acordată pe hectar

M15. (art. 34) - Servicii silvice de mediu și de conservare a pădurilor

Sub-măsura 15.1 “Plăți pentru angajamente de silvo-mediu”

Alocarea FEADR 100,00 mil Euro

Beneficiarii

A. Proprietarii de terenuri din Fondul Forestier Național (FFN):

- proprietate privată a persoanelor fizice și juridice
- proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale
- proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale

B. Asociații ale proprietarilor de terenuri din FFN.

Tipul sprijinului

Sprijinul acordat în cadrul acestei măsuri este de tip compensatoriu. Sprijinul este acordat anual, ca sumă fixă, acordată pe unitatea de suprafață (hectar) și reprezintă o compensație pentru pierderile de venit și costurile suplimentare suportate de deținătorii de terenuri forestiere care încheie angajamente voluntare pe o perioadă de 5 ani.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Plățile compensatorii, calculate sub formă de costuri standard pentru fiecare pachet:

- Pachetul 1 – Asigurarea de zone de liniște: 25 €/an/ha
- Pachetul 2 – Utilizarea atelajelor la colectarea lemnului din rărituri: 103 €/ha (pentru suprafața anuală pentru care se solicită sprijin în cadrul Pachetului 2);

Degresivitatea suportului financiar va fi aplicată pentru suprafețele mai mari de 500 ha, astfel că nivelul plăților va fi ajustat după cum urmează:

- 100 – 500 ha – 100% din valoarea plății
- 500,01 – 1000 ha – 75% din valoarea plății
- 1000,01 – 5000 ha – 50% din valoarea plății
- Peste 5000 ha – 35% din valoarea plății

Principii de selecție

- Principiul prevalării funcțiilor de protecție: se va acorda prioritate aplicațiilor pentru care indicatorul ”Ponderea pădurilor situate în tipul funcțional T II în total suprafață angajată” este mai mare.
- Principiul zonelor prioritare: se va acorda prioritate pădurilor situate în zone cu înaltă valoare naturală și care asigură servicii ecosistemice critice pentru protecția solului, a apei și a biodiversității (prioritizarea grupelor și subgrupelor funcționale);

- Principiul proprietății: se va acorda prioritate solicitărilor depuse de deținătorii de pădure persoane fizice sau asociații ale acestora.

M 16 - Cooperarea (Art. 35)

Alocarea FEADR 28,02 mil Euro

16.1 Sprijin pentru înființarea și funcționarea grupurilor operaționale (GO), pentru dezvoltarea de proiecte-pilot, noi produse

Beneficiari

Grupurile Operaționale (GO)

- GO este un parteneriat.
- GO este constituit din minim un partener din categoriile de mai jos și cel puțin un fermier/un grup de producători/ o cooperativă sau un silvicultor/un compozitorat/o obște de moșneni/obște răzeșească, în funcție de tema proiectului:
 - partener cu domeniul de activitate - cercetare;
 - partener cu domeniul principal de activitate în sectorul agro-alimentar sau silvic.

Pe baza temei proiectului și problemei specifice/oportunității care vor fi abordate de Grupul Operațional, alți parteneri relevanți (de ex. consilieri, ONG-uri, alți consultanți, întreprinderi private, etc.) se pot alătura parteneriatului.

Prin această sub-măsură, se poate acorda sprijin și parteneriatelor existente, dacă îndeplinesc condițiile de mai sus și dacă depun exclusiv proiecte noi.

Acțiuni eligibile

Cheltuieli generate în mod specific de înființarea și funcționarea GO și pot include, de exemplu, următoarele tipuri de cheltuieli:

- elaborarea de studii și planuri, inclusiv planul proiectului;
- cheltuieli de funcționare a GO;
- costurile directe generate în mod specific de activitățile incluse în planul de proiect depus de GO, inclusiv de diseminare a rezultatelor.

Toate costurile **atât pentru cooperare, cât și pentru implementarea proiectului** sunt acoperite prin această sub-măsură, ca sumă globală.

În cazul în care planul proiectului include și acțiuni care sunt eligibile prin alte măsuri, costurile sunt acoperite prin sub-măsura 16.1, cu respectarea ratei maxime a ajutorului și a sumelor aplicabile în cadrul măsurilor respective.

Sume și rate de sprijin aplicabile

- Cuantumul maxim al sprijinului este de până la 500.000 Euro/proiect, **inclusiv procentul maxim acordat în condițiile stabilite mai jos pentru activitățile pregătitoare.** Dacă proiectele GO intră sub incidența normelor privind ajutoarele de stat (în afara sectorului agricol) sprijinul va fi acordat în conformitate cu Regulamentul privind ajutoarele de minimis nr. 1407/2013 și nu va depăși 200.000 de euro/beneficiar timp de trei ani fiscali.

Intensitatea ajutorului de minimis este 100%.

- Ponderea sprijinului nerambursabil va fi de 100% din totalul cheltuielilor eligibile, cu excepția acțiunilor care sunt eligibile în cadrul altor măsuri ale PNDR, în acest caz costurile sunt acoperite în conformitate cu rata maximă a ajutorului și sumele aplicabile

în cadrul acestor măsuri și afară de cazul în care se aplică regulile privind ajutorul de stat, și se impune o limită inferioară. Cu toate acestea, valoarea maximă a cheltuielilor care sunt eligibile în cadrul altor măsuri nu va depăși valoarea maximă acordată în cadrul submăsurii 16.1.

Sprijinul acordat pentru activitățile pregătitoare nu trebuie să depășească următoarele praguri:

- 4% din costul total eligibil al proiectului GO, pentru proiectele cu un cost total eligibil între 5.000 la 50.000 de euro;
- 3% din costul total eligibil al proiectului GO, pentru proiectele cu un cost total eligibil între 50.001-150.000 de euro;
- 2,5% din costul total eligibil al proiectului GO, pentru proiectele cu un cost total eligibil între 150.001-250.000 de euro;
- 1.5% din costul total eligibil al proiectului GO, pentru proiectele cu un cost total eligibil între 250.001-500.000 de euro.

Costurile de funcționare ale GO nu vor depăși 35% din valoarea maximă a sprijinului acordat pe proiectul depus (închirierea sălii de întâlnire, costurile de deplasare la locul de întâlnire, costurile generate de activitatea entității care asigură coordonarea, alte costuri de închiriere (de ex. – diferite echipamente).

Principii de selecție

Pentru etapa 1

- Principiul sectorului prioritar, conform Strategiei Naționale pentru Competitivitate 2014-2020;
- Principiul **respectării temelor** și direcțiilor prioritare, conform Strategiei Naționale de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020 și/sau Strategiei pentru Cercetare – Dezvoltare – Inovare în domeniul agroalimentar pe termen mediu și lung 2014-2020-2030;
- Principiul produselor de calitate, dezvoltarea de produse **sau tehnologii** cu valoare adăugată mare;

Pentru etapa 2

- Principiul sectorului prioritar, conform Strategiei Naționale pentru Competitivitate 2014-2020;
- Principiul conformității cu temele și direcțiile prioritare, conform Strategiei Naționale de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020 și/sau *Strategiei de Cercetare, Dezvoltare și Inovare pe termen mediu și lung în sectorul agro-alimentar 2014-2020-2030*;
- Principiul produselor de calitate, dezvoltarea de produse sau tehnologii cu valoare adăugată mare;
- Principiul structurii adecvate de parteneriat pe baza obiectivelor proiectului;
- Principiul structurii adecvate a parteneriatului în funcție de obiectivele proiectului;
- Principiul asocierii (Grupurile Operaționale care au în componență lor grupuri de producători sau cooperative din sectorul agricol, respectiv compozesorate, obști de moșneni, obști răzeșești, din sectorul forestier).

Sub-măsura 16.4 Sprijin acordat pentru cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare

Beneficiari

Parteneriatele constituite din cel puțin un partener din categoriile de mai jos și cel puțin un fermier sau un grup de producători/o cooperativă care își desfășoară activitatea în sectorul agricol.

- Fermieri;
- Microîntreprinderi și întreprinderi mici;
- Organizații neguvernamentale;
- Consilii locale;
- Unități școlare, sanitare, de agrement și de alimentație publică.

Acțiuni eligibile

- Studii/planuri;
- Costurile de funcționare a cooperării;
- Costuri directe ale proiectelor specifice corelate cu planul proiectului;
- Costuri de promovare.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Ponderea sprijinului nerambursabil este de **100% din totalul cheltuielilor eligibile, doar dacă** se aplică regulile ajutorului de stat și se impune o limită inferioară.

În cazul în care planul de proiect include, de asemenea, acțiuni care sunt eligibile în cadrul altor măsuri, atunci costurile sunt acoperite din sub-măsura 16.4, în conformitate cu rata maximă a ajutorului și sumele aplicabile în cadrul acelor măsuri. Cu toate acestea, valoarea maximă a cheltuielilor eligibile în cadrul altor măsuri nu va depăși valoarea maximă acordată în cadrul submăsurii 16.4.

Valoarea maximă a sprijinului este de **100.000 de euro**.

Costurile de funcționare a cooperării nu vor depăși 20% din valoarea maximă a sprijinului acordat pe proiect depus.

Toate costurile sunt acoperite de această măsură ca **valoare** globală.

Dacă proiectele de parteneriat intră în sfera de aplicare a normelor privind ajutoarele de stat (în afara sectorului agricol) sprijinul va fi acordat în conformitate cu Regulamentul privind ajutoarele de minimis nr. 1407/2013 și nu va depăși 200.000 de euro/beneficiar timp de trei ani fiscali.

Intensitatea ajutorului este de 100%.

Principii de selecție

- Principiul reprezentativității cooperării, respectiv numărul de parteneri implicați;
- Principiul structurii adecvate a parteneriatului, pe baza obiectivului proiectului;
- Principiul valorii adăugate (parteneriatele care produc și comercializează produse cu valoare adăugată mare - ecologice, care participă la scheme de calitate, **produse din sistemele agricole** HNV, etc.);
- Principiul “piețelor locale” (de ex. distanța geografică **mai mică** între punctul de producție și punctul de vânzare).

M17 - Gestionarea riscurilor (Art.36)

Alocarea FEADR 170,00 mil Euro

Sub-măsura 17.2 Fonduri Mutuale

Beneficiari

Beneficiari direcți:

- **Fonduri mutuale** pentru agricultură constituite și acreditate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale în conformitate cu legislația națională în vigoare.

Beneficiari indirecți:

- **Fermierii activi** în sensul definiției art. 9 din Regulamentul nr 1307/2013, care au subscris la fonduri mutuale pentru agricultură, în sensul definiției din prezenta măsură și în conformitate cu legislația națională.

Acțiuni eligibile

Cheltuielile eligibile ale fondurilor mutuale finanțate din fonduri publice în conformitate cu reglementările prezentei măsuri sunt grupate în trei categorii:

- i. Compensații financiare plătite fermierilor pentru pierderile economice cauzate de fenomene meteorologice nefavorabile sau de manifestarea unei boli a animalelor sau infestarea cu organisme dăunătoare plantelor sau un incident de mediu;
- ii. Cheltuielile administrative aferente creării fondurilor mutuale repartizate pe o perioadă de maximum trei ani într-un mod degresiv;
- iii. Dobânzile plătite pentru împrumuturile comerciale contractate de fondul mutual cu scopul de a plăti compensații financiare fermierilor în caz de criză.

Nu sunt eligibile

- Cheltuielile legate de reasigurarea fondurilor mutual;
- Cheltuieli legate de capitalul social inițial al fondurilor mutual;
- Plata dobânzii împrumuturilor contractate pentru consolidarea capitalului.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Sprijinul acordat în cadrul acestei măsuri va fi de **65% din cheltuielile eligibile**.

Principii de selecție

Măsurile legate de gestionarea riscurilor sunt exceptate de la această cerință

M19. (Art. 42-45) – LEADER – Alocare FEADR: 572,36 mil. Euro

Sub-măsura 19.1 “Sprijin pregătitor” – Alocare FEADR: 2,16 mil. Euro

Beneficiari

- un parteneriat existent autorizat conform OG 26/2000;
- un nou parteneriat – fără personalitate juridică.
- Parteneriatele existente/noi se vor forma în baza unui Acord de Parteneriat specific LEADER.

Condiții de eligibilitate privind componența parteneriatului

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Parteneriatele aferente unor teritorii care se suprapun nu sunt eligibile pentru sprijinul pregătitor;
- Grupuri alcătuite din parteneri care să reprezinte sectorul public și privat, economic și social din teritoriul eligibil, în care reprezentanții sectorului privat și a societății civile reprezintă cel puțin 51% (cu un acord formal semnat de fiecare membru);

Grupurile trebuie să reprezinte un teritoriu omogen care să respecte spațiul eligibil pentru implementarea LEADER, cu o populație cuprinsă între 10.000 – 100.000 de locuitori. Pentru

zona Deltei Dunării se va accepta un prag minim al populației de 5.000 de locuitori. Teritoriul eligibil LEADER cuprinde Unități Administrativ-Teritoriale-comune și poate cuprinde Unități Administrativ-Teritoriale-orașe mici cu o populație de maximum 20.000 locuitori.

Tipul sprijinului

Rambursarea cheltuielilor eligibile suportate și plătite efectiv.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Sprijinul pregătitor va fi acordat până la suma **maximă de 20.000 Euro** valoare publică nerambursabilă pentru SDL depusă de parteneriat, astfel:

- cheltuielile pentru animare (descrise la lit. a secțiunea cheltuieli eligibile) - **maximum 10.000 euro**, acordate proporțional cu numărul de locuitori existent la nivelul teritoriului vizat (maximum 100.000 de locuitori) . Prin urmare, alocarea financiară va fi 0,1 Euro/locuitor.
- cheltuielile legate de elaborarea strategiei (descrise la lit. b) se vor încadra în suma **maximă 10.000 de euro**, indiferent de mărimea teritoriului și populația acoperită de SDL. Nu se acordă avans.

Intensitatea sprijinului nerambursabil pentru această submăsură este 100%.

Rambursarea costurilor eligibile se va realiza în două etape:

- Costurile pentru animare pot fi rambursate după finalizarea tuturor activităților aferente animării. **În situația în care parteneriatul nu depune o SDL în vederea selecției, sumele plătite vor fi recuperate;**

Costurile pentru elaborarea SDL vor fi rambursate doar pentru SDL-urile declarate eligibile de către Autoritatea de Management, ulterior procesului de evaluare a SDL. **Acordarea sprijinului pentru acest tip de cheltuieli nu este condiționată de selectarea SDL, ci exclusiv de eligibilitatea acestora.**

SELECȚIA SDL

Criterii de eligibilitate:

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Parteneriatele aferente unor teritorii care se suprapun nu sunt eligibile pentru sprijinul pregătitor;
- Grupuri alcătuite din parteneri care să reprezinte sectorul public și privat, economic și social din teritoriul eligibil, în care reprezentanții sectorului privat și a societății civile reprezintă cel puțin 51% (cu un acord formal semnat de fiecare membru);
- Grupurile trebuie să reprezinte un teritoriu omogen care să respecte spațiul eligibil pentru implementarea LEADER, cu o populație cuprinsă între 10.000 – 100.000 de locuitori. Pentru zona Deltei Dunării se va accepta un prag minim al populației de 5.000 de locuitori. Teritoriul eligibil LEADER cuprinde Unități Administrativ-Teritoriale-comune și poate cuprinde Unități Administrativ-Teritoriale-orașe mici cu o populație de maximum 20.000 locuitori.

Principii privind stabilirea criteriilor de selecție:

- Principiul selecției parteneriatelor care dovedesc expertiză pentru realizarea activităților de consultare, animare și grupuri de lucru în vederea elaborării SDL;
- Principiul structurii parteneriatului (se va acorda prioritate reprezentării semnificative a sectorului privat și a societății civile, organizațiilor reprezentative a minorităților și a asociațiilor, prezența zonelor care nu au beneficiat de finanțare LEADER în perioada 2007-2013);
- Principiul densității populației din teritoriul vizat de parteneriat (se acordă prioritate teritoriului cu densitate redusă a populației).

Sub-măsura 19.2 “Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul strategiei de dezvoltare locală” –

Alocare FEADR: 444,24 mil. Euro

Beneficiari

Entități private/publice, stabilite prin fișa măsurii din SDL, cu respectarea prevederilor din Reg. UE 1305/2013.

GAL-uri pentru anumite operațiuni de interes public pentru comunitate și teritoriul respectiv identificate în SDL, pentru care niciun alt solicitant nu-și manifestă interesul și se aplică măsuri de evitare a conflictului de interese. Pentru aceste proiecte, în etapa de verificare a eligibilității, Agenția de Plăți va realiza verificări suplimentare și se va asigura de faptul că GAL a aplicat corespunzător criteriile de eligibilitate și selecție stabilite în cadrul SDL.

Condiții de eligibilitate

Operațiunile implementate prin LEADER trebuie să îndeplinească cel puțin condițiile generale de eligibilitate prevăzute în Regulamentul (EU) nr. 1305/2013 și cele prevăzute în cap. 8.1 din PNDR și să contribuie la atingerea obiectivelor stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală. În cadrul național de implementare se vor stabili condiții generale minime de eligibilitate aplicabile sub-măsurii 19.2. Pentru a fi eligibile, toate cheltuielile aferente implementării proiectelor din cadrul SDL trebuie să fie efectuate pe teritoriul GAL. Pentru anumite proiecte de servicii, care vor fi detaliate în cadrul național de implementare, cheltuielile pot fi eligibile și pentru acțiuni realizate în afara teritoriului GAL, dacă beneficiul sprijinului se adresează teritoriului GAL.

Tipuri de acțiuni neeligibile:

Deși GAL-urile vor avea flexibilitatea de a finanța proiecte bazate pe nevoile identificate în SDL, operațiunile asociate următoarelor măsuri nu sunt eligibile pentru sprijin prin SDL:

- Sprijin pentru schimburi pe termen scurt la nivelul conducerii exploatațiilor și pădurilor, precum și pentru vizite în exploatații și în păduri; (Art 14/ Reg. 1305/2013)
- Servicii de consiliere, servicii de gestionare a exploatației și servicii de înlocuire în cadrul exploatației; (Art 15/ Reg. 1305/2013)
- Investiții în dezvoltarea zonelor forestiere și ameliorarea viabilității pădurilor (Art 21 (a) / Reg. 1305/2013);
- Plățile pentru agromediu și climă (Art 28/ Reg. 1305/2013);
- Plăți Natura 2000 și plăți legate de Directiva-cadru privind apa (Art 30/ Reg. 1305/2013);
- Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice (Art 31/ Reg. 1305/2013);
- Plățile pentru bunăstarea animalelor (Art 33/ Reg. 1305/2013);
- Sprijin pentru gestionarea riscurilor (Art 36/ Reg. 1305/2013);

Sume și rate de sprijin aplicabile

Ponderea maximă a sprijinului din totalul cheltuielilor eligibile este de până la 100% - până la un maxim de 200.000 de euro/proiect.

Se vor aplica regulile de ajutor *de minimis* în vigoare , conform prevederilor Regulamentului UE nr. 1407/2013.

Pentru măsurile care se regăsesc în obiectivele măsurilor de dezvoltare rurală, GAL va stabili intensitatea sprijinului în limita maximă prevăzută în Regulamentul (UE) nr. 1305/2013.

Intensitatea sprijinului pentru operațiunile care nu sunt cuprinse în Anexa 2 a Reg. (UE) nr. 1305/2013 va fi stabilită de GAL-uri astfel:

- pentru operațiunile generatoare de venit: până la 90%
- pentru operațiunile generatoare de venit cu utilitate publică – până la 100%
- pentru operațiunile negeneratoare de venit: până la 100%.

Intensitatea și valoarea sprijinului vor fi stabilite de către fiecare GAL în funcție de:

- obiectivele și prioritățile SDL;
- specificul local (ex: interes colectiv, importanța strategică, accesul public la rezultatele operațiunii, caracteristicile inovatoare ale proiectului la nivel local, bugetul disponibil etc.).

Sub-măsura 19.3 “Pregătirea și implementarea activităților de cooperare ale Grupului de Acțiune Locală”

Alocare FEADR: 14,905 mil. Euro

Beneficiari

Grupurile de Acțiune Locală autorizate de AM PNDR pentru perioada de programare 2014-2020 vor beneficia de sprijin prin PNDR .

Această sub-măsură va finanța proiectele de cooperare transnațională (dintre România și alte state europene) și de cooperare interteritorială (în cadrul teritoriului României) între GAL-uri din România și parteneriatele de tip CLLD sau alte parteneriate, ca de exemplu un grup de parteneri publici și privați locali pe un teritoriu rural/urban, care implementează o strategie de dezvoltare locală.

Tipul sprijinului

Rambursarea cheltuielilor eligibile suportate și plătite efectiv

Principii de selecție

- Principiul selecției proiectelor care integrează aspecte legate de dezvoltare durabilă (proiecte care includ aspecte economice, sociale și de mediu, în conformitate cu Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă);
- Principiul selecției proiectelor prin care se facilitează implementarea acțiunilor care se adresează grupurilor de producători, asociațiilor și parteneriatelor;
- Principiul prioritizării proiectelor în care coordonatorul proiectului va fi un GAL recunoscut la nivel național;
- Principiul selecției proiectelor care vizează accesarea de piețe noi pentru produsele locale și dezvoltare de lanțuri scurte de producție și desfăcere;
- Principiul selecției proiectelor care promovează transfer de noi tehnologii sau inovare;
- Principiul selecției proiectelor care promovează valorificarea potențialului turistic/ecoturistic local;
- Principiul selecției proiectelor care promovează acțiuni care sprijină grupurile vulnerabile, inclusiv minorități;

- Principiul selecției proiectelor care se încadrează în teritoriul ITI (Delta Dunării).

Sume și rate de sprijin aplicabile

Cuantumul maxim al sprijinului nerambursabil **va fi de 200.000 de euro /GAL, pentru fiecare proiect de cooperare.**

Pentru măsurile și operațiunile care nu intră în sfera de aplicabilitate ale art. 42 din Tratat, se vor aplica regulile de ajutor de minimis în vigoare (dacă este cazul), conform prevederilor Regulamentului UE nr. 1407/2013. Regula de minimis se aplică la nivelul GAL-ului.

Intensitatea sprijinului pentru proiectele generatoare de venit este de 90%, iar pentru proiectele negeneratoare de venit este de 100%.

Sub-măsura 19.4 “Sprijin pentru cheltuieli de funcționare și animare”

Alocare FEADR: 111,06 mil Euro

Beneficiari

Grupuri de Acțiune Locală autorizate de AM PNDR pentru perioada de programare 2014-2020.

Tipul sprijinului

Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv.

Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art 63 ale R. (CE) nr. 1305/2013.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Rata sprijinului public nerambursabile este de **100%**.

La nivelul fiecărei strategii de dezvoltare locală, costurile de funcționare și de animare pentru fiecare SDL nu trebuie să depășească 20% (25% pentru Delta Dunării) din costurile publice totale efectuate pentru această strategie. În cazul Deltei Dunării, procentul de 25% acordat pentru costurile de funcționare și animare are în vedere particularitățile acestui teritoriu, cu o densitate redusă a populației și cu costuri de transport și logistice mai mari comparativ cu restul teritoriului, determinate de geografia zonei.

Urmare a semnării contractului de finanțare, GAL-ul selectat poate solicita Agenției de Plăți plata unui avans aferent costurilor de funcționare și animare

Cuantumul avansului nu poate depăși 50% din sprijinul public legat de costurile de funcționare și de animare.

SUBPROGRAMUL POMICOL

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice

Sub-măsura 4.1 a „Investiții în exploatații pomicole”

Beneficiari

- fermieri, cu excepția persoanelor fizice neautorizate;
- grupuri de producători și cooperative (societăți cooperative agricole și cooperative agricole) care activează în sectorul pomicol, cu condiția ca investițiile realizate să deservească interesele propriilor membri

Acțiuni eligibile

- a) Reconversia plantațiilor existente, inclusiv costurile pentru defrișare, materiale de plantare, sisteme de susținere, pregătirea solului, lucrări de plantare, sisteme de protecție pentru grindină și ploaie, echipamente de irigații la nivelul exploatațiilor;
- b) Înființarea de plantații pomicole, inclusiv costurile pentru materiale de plantare, sisteme de susținere, pregătirea solului, lucrări de plantare, sisteme de protecție pentru grindină și ploaie;
- c) Înființarea de pepiniere pentru producerea de material de înmulțire și material de plantare fructifer inclusiv costurile pentru materiale de plantare, sisteme de susținere, pregătirea solului, lucrări de plantare, plase antigrindină etc.;
- d) Înființarea, extinderea și/sau modernizarea sistemelor de depozitare, condiționare, și ambalare și a unităților de procesare la nivelul exploatației;
- e) Achiziționarea, inclusiv prin leasing, de mașini/utilaje și echipamente noi, în limita valorii de piață a bunului respectiv;
- f) Achiziționarea, inclusiv prin leasing, de mijloace de transport compacte, frigorifice, în scopul comercializării produselor în cadrul lanțurilor scurte;
- g) Amenajarea, construcția, dotarea spațiilor de desfășurare din cadrul exploatației și activități de marketing (de exemplu: rulote alimentare);
- h) Investiții care vizează îmbunătățirea performanțelor de mediu ale exploatațiilor pomicole (creșterea eficienței energetice a clădirilor, achiziționarea de instalații de producere a energiei regenerabile la nivelul exploatației);
- i) Împrejmuirea suprafețelor pe care se realizează investiția și drumuri de exploatare;
- j) Completarea golurilor cu puieți în plantațiile de pomi și arbuști(replantare);
- k) Conformarea cu standardele Uniunii Europene, în cazurile menționate în art. 17 (5) din R. 1305/2013
- l) achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci în conformitate cu la art 45 (2) (d) din Reg. 1305/2013;

Sume și rate de sprijin aplicabile

În cazul fermelor mici și al formelor asociative (grupuri de producători și cooperative)

- intensitatea sprijinului este de 50% din totalul cheltuielilor eligibile, fără a depăși:

Ferme mici

- **100.000 euro** pentru investițiile care presupun achiziții simple;
- **300.000 euro** în cazul investițiilor în activitatea de producție (utilaje, înființare și reconversie);
- **450.000 euro** pentru investițiile care conduc la un lanț alimentar integrat, la nivelul exploatației agricole (producție, procesare, comercializare).

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora, cu 20 de puncte procentuale, însă rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 90%, în următoarele cazuri:

- investiții realizate de tinerii fermieri, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare (așa cum sunt definiți la art. 2 din Regulamentul 1305/2013 sau care s-au instalat în ultimii cinci ani anterior solicitării sprijinului, conform Anexa II a R. 1305/2013);
- proiecte integrate;
- operațiuni sprijinite în cadrul PEI;
- investiții legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013;
- zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la articolul 32.

Ferme medii:

- intensitatea sprijinului este de 50% din totalul cheltuielilor eligibile, fără a depăși:
- **200.000 euro** pentru investițiile care presupun achiziții simple;
- **600.000 euro** în cazul investițiilor în activitatea de producție (utilaje, înființare și reconversie);
- **900.000 euro** pentru investițiile care conduc la un lanț alimentar **integrat, la nivelul exploatației agricole** (producție, procesare, comercializare).

Obținere material de înmulțire și material de plantare fructifer

- Intensitatea sprijinului este de 50% din totalul cheltuielilor eligibile, fără a depăși 600000 € în cazul investițiilor în activitatea de producție (utilaje, înființare).

În cazul fermelor mici, medii și pentru obținerea de material de înmulțire și material de plantare fructifer intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora, cu 20 de puncte procentuale, însă rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 90%, pentru:

- investiții realizate de tinerii fermieri, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare (așa cum sunt definiți la art. 2 din Regulamentul 1305/2013 sau care s-au instalat în ultimii cinci ani anterior solicitării sprijinului, conform Anexa II a R. 1305/2013) *;
- **Investiții colective**** și proiecte integrate;
- operațiuni sprijinite în cadrul PEI;
- investiții legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013;
- zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la articolul 32.

***Nu se aplica investițiilor efectuate de formele asociative.**

****Se aplică doar pentru investițiile efectuate de formele asociative.**

Ferme mari:

- intensitatea sprijinului este de 50 % din totalul cheltuielilor eligibile, fără a depăși:
- **250.000 euro** pentru investițiile care presupun achiziții simple;
- **750.000 euro** în cazul investițiilor în activitatea de producție (utilaje, înființare și reconversie);
- **1.050.000 euro** pentru investițiile care conduc la un lanț alimentar **integrat, la nivelul exploatației agricole** (producție, procesare, comercializare).

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora, cu 20 de puncte procentuale, pentru operațiunile sprijinite în cadrul PEI.

În cazul formelor asociative (grupuri de producători și cooperative)

Intensitatea sprijinului este de 50 % din totalul cheltuielilor eligibile, fără a depăși:

- 350000 Euro pentru investițiile care presupun achiziții simple;
- 750000 Euro în cazul investițiilor în activitatea de producție (utilaje, înființare și reconversie);
- 1050000 Euro pentru investițiile care conduc la un lant alimentar integrat, **la nivelul exploatației agricole** (producție, procesare, comercializare).

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora, cu 20 de puncte procentuale, însă rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 90%, în următoarele cazuri:

- Investiții colective și proiecte integrate;
- Operațiuni sprijinite în cadrul PEI;
- Investiții legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologica) din R (UE) nr. 1305/2013;
- Zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la articolul 32.

M4. (Art. 17) - Investiții în active fizice

Sub-măsura 4.2 a Investiții în procesarea/marketingul produselor din sectorul Pomicol

Alocare FEADR: 40,00 mil Euro

Beneficiari

- întreprinderi definite conform legislației naționale în vigoare.
- grupurile de producători și cooperativele, cu condiția ca investițiile realizate să deservească interesele propriilor membri.

Acțiuni eligibile

Investiții în active corporale din sectorul de procesare a produselor provenite din sectorul pomicol pentru:

- înființarea, extinderea și modernizarea unităților ce procesează materie primă provenită din sectorul pomicol menționată în Anexa I de la TFUE;
- **Achiziționarea, inclusiv în leasing, de utilaje noi, instalații, echipamente și mijloace de transport specializate în scopul colectării materiei prime.**
- **Achiziționarea, inclusiv în leasing, de mijloace de transport specializate în scopul comercializării produselor din fructe în cadrul lanțurilor scurte.**
- **Investiții în energie regenerabilă pentru uz propriu și/sau eficiență energetică, sisteme de economisire a apei și în tehnologii de eliminare a deșeurilor în unitatea proprie.**
- **Cheltuieli generate de îmbunătățirea controlului intern al calității și conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană pentru prelucrarea și comercializarea produselor agro-alimentare.**
- **Cheltuieli cu activități de marketing.**
- **Cheltuieli generate de investițiile în active necorporale.**

Sume și rate de sprijin aplicabile

Întreprinderi micro și mici

- intensitatea sprijinului este de 50% din totalul cheltuielilor eligibile, fără a depăși:

- **600.000 euro** pentru proiectele care nu presupun investiții care conduc la un lanț alimentar **integrat**;
- **900.000 euro** pentru investițiile care conduc la un lanț alimentar **integrat**.

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora, cu 20 de puncte procentuale, pentru operațiunile sprijinite în cadrul PEI.

Întreprinderi mijlocii

- intensitatea sprijinului este de 50% din totalul cheltuielilor eligibile, fără a depăși:
- **800.000 euro** pentru proiectele care nu presupun investiții conduc la un lanț alimentar **integrat**;
- o **1.100.000 euro** pentru investițiile care conduc la un lanț alimentar **integrat** (colectare, sortare, depozitare, ambalare, procesare);

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora, cu 20 de puncte procentuale, pentru operațiunile sprijinite în cadrul PEI.

Întreprinderi mari

- intensitatea sprijinului este de 40% din totalul cheltuielilor eligibile, fără a depăși:
- **-1.000.000 euro** pentru proiectele care nu presupun investiții care conduc la un lanț alimentar **integrat**;
- **1.500.000 euro** pentru investițiile care conduc la un lanț alimentar **integrat** (colectare, sortare, depozitare, ambalare, procesare);

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora, cu 20 de puncte procentuale, pentru operațiunile sprijinite în cadrul PEI.

Producerea de băuturi alcoolice

Investițiile legate de producerea de băuturi alcoolice vor fi sprijinite doar în cazurile microîntreprinderilor și formelor asociative (grupuri de producători și cooperative), iar sprijinul va fi limitat astfel:

- Intensitatea sprijinului este de 50% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși:
 - o 200.000 de euro pentru microîntreprinderi;
 - o 300.000 de euro pentru formele asociative (grupuri de producători și cooperative).

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora, cu 20 de puncte procentuale, în următorul caz:

- Operațiuni sprijinite în cadrul PEI.

M9. (Art. 27) – Grupuri de producători

9 a. Înființarea grupurilor de producători în sectorul pomicol

Alocare financiară: 18 mil. Euro

Beneficiari

Grupurile de producători din sectorul pomicol care se încadrează în definiția IMM-urilor și care au fost recunoscute oficial de către autoritatea competentă după 1 ianuarie 2014 și înainte de solicitarea sprijinului.

Acțiuni eligibile

Cheltuielile eligibile sunt cele rezultate din înființarea și funcționarea grupurilor de producători din sectorul pomicol, prevăzute în planul de afaceri.

Nu vor fi eligibile în cadrul acestei măsuri cheltuielile pentru fuzionarea grupurilor de producători existente.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Sprijinul acordat este 100% public și nu poate să depășească anual 10% din valoarea producției comercializate în primii 5 ani și suma maximă de **100.000 euro/an**.

Ultima rată se va plăti numai după ce s-a verificat dacă planul de afaceri a fost implementat corect.

În cazul nerespectării planului de afaceri, se recuperează sprijinul, proporțional cu obiectivele nerealizate.

M 16 - Cooperarea (Articolul 35)

16.1a Sprijin pentru înființarea și funcționarea grupurilor operaționale (GO), dezvoltarea de noi proiecte-pilot, produse și procese

Alocare financiară: 15,02 mil. Euro

Beneficiari

Grupurile Operaționale (GO).

- GO este un parteneriat;
- GO este constituit din minim un partener din categoriile de mai jos și cel puțin un fermier/un grup de producători/ o cooperativă din sectorul pomicol:
 - Partener cu domeniul de activitate de cercetare (de ex.: producție/procesare/ambalare fructe), corespunzător temei proiectului;
 - Partener care are ca activitate principală procesarea/comercializarea fructelor din sectorul pomicol sau producția de ambalaje și alte produse destinate sectorului ca domeniu principal de activitate, în concordanță cu tema proiectului.

Acțiuni eligibile

Cheltuielile eligibile în cadrul acestei sub-măsuri sunt limitate la:

- a) cheltuieli generate în mod specific de înființarea și funcționarea GO și pot include, de exemplu următoarele tipuri de cheltuieli:
 - elaborarea de studii și planuri, inclusiv a planului de proiect;
 - cheltuieli de funcționare ale GO
- b) costurile directe determinate în mod specific de activitățile incluse în planul de proiect depus de GO, inclusiv diseminarea rezultatelor.

Sume și rate de sprijin aplicabile

Valoarea maximă a sprijinului este de **500.000 de euro**, inclusiv procentul maxim acordat în condițiile stabilite mai jos pentru activitățile pregătitoare.

În cazul în care proiectele OG intră sub incidența normelor privind ajutoarele de stat (în afara sectorului agricol) sprijinul va fi acordat în conformitate cu Regulamentul privind ajutoarele *de minimis* nr. 1407/2013 și nu va depăși 200.000 de euro/beneficiar timp de trei ani fiscali.

Intensitatea ajutorului de minimis este 100%.

Ponderea sprijinului nerambursabil va fi de **100% din totalul cheltuielilor eligibile, cu excepția acțiunilor care sunt eligibile în cadrul altor măsuri ale PNDR**, iar în acest caz costurile sunt acoperite în conformitate cu rata maximă a ajutorului și sumele aplicabile în cadrul acestor măsuri și afară de cazul în care se aplică regulile privind ajutorul de stat, și se impune o limită inferioară. Cu toate acestea, valoarea maximă a cheltuielilor care sunt eligibile în cadrul altor măsuri nu va depăși valoarea maximă acordată în cadrul submăsurii 16.1 a.

Sprijinul acordat pentru activitățile pregătitoare nu trebuie să depășească următoarele praguri:

- 4% din costul total eligibil al proiectului GO, pentru proiectele cu un cost total eligibil între 5.000 la 50.000 de euro;
- 3% din costul total eligibil al proiectului GO, pentru proiectele cu un cost total eligibil între 50.001-150.000 de euro;
- 2,5% din costul total eligibil al proiectului GO, pentru proiectele cu un cost total eligibil între 150.001-250.000 de euro;
- 1.5% din costul total eligibil al proiectului GO, pentru proiectele cu un cost total eligibil între 250.001-500.000 de euro.

16.4 a Sprijin pentru cooperarea orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare

Beneficiari

Sprijinul se va acorda parteneriatelor constituite din minim un partener din categoriile de mai jos și cel puțin un fermier sau un grup de producători/o cooperativă care își desfășoară activitatea în sectorul pomicol:

- Fermieri;
- Microîntreprinderi și întreprinderi mici;
- Organizații neguvernamentale înregistrate conform legislației naționale;
- Consilii locale;
- Unități școlare, sanitare, de agrement și de alimentație publică.

Acțiuni eligibile

- Studii/planuri;
- Costurile de funcționare a cooperării;
- Costuri directe ale proiectelor specifice corelate cu planul proiectului;
- Costuri de promovare

Sume și rate de sprijin aplicabile

Ponderea sprijinului nerambursabil este de 100% din totalul cheltuielilor eligibile, cu excepția cazului în care se aplică normele privind ajutoarele de stat, și se impune o limită inferioară.

În cazul în care planul de proiect include, de asemenea, acțiuni care sunt eligibile în cadrul altor măsuri, atunci costurile sunt acoperite din sub-măsura 16.4 a, în conformitate cu intensitatea maximă a ajutorului și valorile aplicabile în cadrul acelor măsuri. Cu toate acestea, valoarea maximă a cheltuielilor eligibile în cadrul altor măsuri nu va depăși valoarea maximă acordată în cadrul submăsurii 16.4.

Valoarea maximă a sprijinului este de **100.000 de euro**.

Costurile de funcționare a cooperării nu vor depăși 20% din valoarea maximă a sprijinului acordat pe proiect depus.

Toate costurile sunt acoperite din această sub-măsură ca o valoare globală.

În cazul proiectelor de parteneriat intră în sfera de aplicare a normelor privind ajutoarele de stat (în afara agriculturii) sprijinul va fi acordat în conformitate cu Regulamentul privind ajutoarele de minimis nr. 1407/2013 și nu va depăși 200.000 de euro/beneficiar timp de trei ani fiscali.

Intensitatea ajutorului este de 100%.